Dosar nr. 4-2889/2022
4-18192987-12-4-02082022

H O T Ă T Â R E
în numele legii

29 martie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Tatiana Bivol
Grefier Cristina Ciobanu
În lipsa:
Agentul constatator din cadrul CNPDCP Victor Rotaru
Contravenientului *****

examinând în şedinţa de judecată publică cauza contravenţională privindu-l pe ***** învinuit de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 74[1] alin. (1) şi (2) din Codul Contravenţional.

a c o n s t a t a t :

1. La 15 octombrie 2018, agentul constatator din cadrul Centrului Naţional pentru Protecţia Datelor cu caracter Personal, a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenţie în privinţa lui ***** în baza art. 74[1] alin. (1) şi (2) din Codul Contravenţional.

2. Potrivit procesului verbal cu privire la contravenţie nr. 02.1-11/35/18-070 din 15 octombrie 2018 întocmit în privinţa lui *****, agentul constatator a stabilit că în adresa CNPDCP a parvenit plângerea cu nr. P.S. - 105/18, prin care a fost sesizată prelucrarea datelor cu caracter personal de către un operator neînregistrat, şi anume, de către avocatul *****.

Avocatul ***** (licenţa nr. 969 din 12 decembrie 2002), având obligaţiunea înregistrării în calitate de operator de date cu caracter personal prin prisma art. 34 alin. (4) al Legii privind protecţia datelor cu caracter personal, nu se regăsea în Registrul de evidenţă al operatorilor de date cu caracter personal, iar în condiţiile în care prestarea serviciilor de asistenţă juridică de către avocatul ***** indubitabil implica şi implică prelucrarea datelor cu caracter personal ale clienţilor - persoane fizice, s-a constatat, că prelucrarea acestor date avea loc contrar prevederilor art. 23 şi art. 28 ale Legii privind protecţia datelor cu caracter personal. Se notează, că obligaţia ţinerii registrului de evidenţă a dosarelor de asistenţă juridică şi registrului actelor certificate reiese din prevederile art. 54 alin. (1) lit. e) şi f) ale Legii cu privire la avocatură, prevederi în acest sens conţinându-se şi în art. 6 alin. (3) al Statutului profesiei de avocat, care prevede faptul, că avocatul va ţine o evidenţă strictă a contractelor încheiate într-un registru şi va păstra în arhiva sa un exemplar al fiecărui contract, în original, sau un exemplar primit prin fax/poştă electronică [...].

CNPDCP menţionează, că avocaţii, indiferent de forma de organizare a activităţii de avocat prevăzută de Legea cu privire la avocatură, nu sunt exoneraţi de obligaţia de a se înregistra în calitate de operator şi a notifica CNPDCP sistemele de evidenţă gestionate, deoarece, în raport cu sistemele gestionate, avocatul stabileşte scopul şi mijloacele prelucrării datelor cu caracter personal, or, în cele mai multe cazuri avocatul este operator de date cu caracter personal,

întrucât el este cel care stabileşte care sunt datele cu caracter personal de care are nevoie în vederea acordării asistenţei juridice clienţilor şi cum vor fi utilizate aceste date pentru apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale clienţilor săi. La fel, CNPDCP a reţinut, că avocatul ***** a depus notificarea la CNPDCP abia la data de 25 martie 2018.

Avocatul ***** nu dispunea de o politică de securitate a datelor cu caracter personal, contrar prevederilor art. 30 din Legea privind protecţia datelor cu caracter personal şi pct. 15 din Cerinţele faţă de asigurarea securităţii datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaţionale de date cu caracter personal, aprobate prin hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010.

3. Agentul constatator din cadrul Centrul Naţional pentru Protecţia Datelor cu Caracter Personal, Rotaru Victor, fiind înştiinţat prin citaţie despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat.

4. Contravenientul ***** fiind înştiinţat prin citaţie despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat, prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsă.

5. Conform art. 382 alin. (1)-(2), (4)-(5) din Codul contravenţional citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional. Citarea se face prin invitaţie scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poştă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citaţia a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească. Persoana este obligată să se prezinte la data, ora şi în locul indicate în citaţie. În cazul imposibilităţii de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicînd motivul, precum şi să convină data şi ora cînd se va putea prezenta.În cazul în care nu anunţă autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora şi în locul indicate în citaţie ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală, sau aducerii silite. Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei.

6. Instanţa conducându-se de prevederile art. 455 alin. (2) şi (3) din Codul contravenţional a purces la examinarea cauzei în absenţa acestora, or, participanţii la proces au fost înştiinţaţi prin citaţie despre locul, data şi ora şedinţei de judecată. Totodată, informaţia despre şedinţa de judecată este publicată pe portalul instanţelor judecătoreşti, informaţie care este accesibilă şi publică tuturor.

7. Examinând materialele cauzei şi cercetând probele administrate în cadrul procesului contravenţional, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a înceta procesul contravenţional pornit în baza art. 74^1 alin. (1) şi (2) din Codul contravenţional în privinţa lui ***** din motiv că nu sunt prezente elementele constitutive ale contravenţiei.

8. Potrivit art. 5 alin. (1) Cod contravenţional nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională.

9. Articolul 7 din Codul contravenţional statuează că persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea nomelor prezentului cod.

10. În conformitate cu prevederile art. 8 Cod contravenţional prevede că persoana este supusă răspunderii contravenţionale numai pentru fapte săvîrşite cu vinovăţie. Este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvîrşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

11. Conform art. 10 Cod contravenţional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.

12. Prevederile art. 374 alin. (3) Cod contravenţional statuează că procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

13. Aderent, art. 375 din Codul contravenţional statuează că persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

14. La caz, instanţa de judecată reţine că, Coptu Sergui este învinuit de faptul că, activând în funcţia de avocat, şi având obligaţiunea înregistrării în calitate de operator de date cu caracter personal prin prisma art. 34 alin. (4) al Legii privind protecţia datelor cu caracter personal, nu se regăsea în Registrul de evidenţă al operatorilor de date cu caracter personal, iar în condiţiile în care prestarea serviciilor de asistenţă juridică de către avocatul ***** indubitabil implica şi implică prelucrarea datelor cu caracter personal ale clienţilor - persoane fizice, s-a constatat, că prelucrarea acestor date avea loc contrar prevederilor art. 23 şi art. 28 ale Legii privind protecţia datelor cu caracter personal. Se notează, că obligaţia ţinerii registrului de evidenţă a dosarelor de asistenţă juridică şi registrului actelor certificate reiese din prevederile art. 54 alin. (1) lit. e) şi f) ale Legii cu privire la avocatură, prevederi în acest sens conţinându-se şi în art. 6 alin. (3) al Statutului profesiei de avocat, care prevede faptul, că avocatul va ţine o evidenţă strictă a contractelor încheiate într-un registru şi va păstra în arhiva sa un exemplar al fiecărui contract, în original, sau un exemplar primit prin fax/poştă electronică [...].

15. La fel, Centrul Naţional pentru Protecţia Datelor cu Caracter Personal, a reţinut că, înregistrarea avocatului ***** în calitate de operator de date cu caracter personal a avut loc la data de 25 martie 2018.

16. Avocatul ***** mai este învinuit că nu dispunea de o politică de securitate a datelor cu caracter personal, contrar prevederilor art. 30 din Legea privind protecţia datelor cu caracter personal şi pct. 15 din Cerinţele faţă de asigurarea securităţii datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaţionale de date cu caracter personal, aprobate prin hotărârea Guvernului nr. 1123 din 14 decembrie 2010.

17. Astfel, ***** este învinuit de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 74[1] alin. (1) Cod contravenţional individualizat prin *nerespectarea cerinţelor faţă de asigurarea securităţii datelor cu caracter personal la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaţionale de date cu caracter personal*, şi a contravenţiei prevăzute de art. 74[1] alin. (2) Cod contravenţional, individualizată prin *prelucrarea datelor cu caracter personal fără notificarea şi/sau autorizarea organului de control în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, atunci cînd notificarea sau obţinerea autorizării este obligatorie, precum şi prelucrarea datelor cu caracter personal de un operator neînregistrat în modul stabilit.*

18. Aşadar, conform art. 458 alin. (1) din Codul contravenţional examinînd cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

19. Potrivit art. 425 alin. (1)-(5) din Codul contravenţional, probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe

se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluţioneze cauza contravenţională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetînd toate probele administrate în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are valoare prestabilită. Sînt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod.

20. Rezumând la caz toate probele administrate şi analizându-le prin prisma normei menţionate *supra*, instanţa de judecată ajunge la ferma convingere că acestea nu demonstrează existenţa faptelor contravenţionale incriminate lui *****, or, constatările făcute de către agentul constatator se bazează în cea mai mare parte pe decizia nr. 177 din 21 septembrie 2018, dar şi plângerea depusă de către avocatul *****, în privinţa mai multor avocaţi din cadrul BAA „*****”, printre care şi avocatul *****.

21. Sub acest aspect, instanţa de judecată notează că, de fapt, agentul constatator nu a administrat absolut nici o probă ce ar adeveri nemijlocit faptul că avocatul ***** a încheiat careva contracte cu persoane fizice, sau în general că a prelucrat careva date cu caracter personal, a careva persoane, astfel că axarea doar pe circumstanţele invocate în procesul-verbal cu privire la contravenţie, în lipsa altor probe clare este inadmisibilă de drept, or, acest fapt echivalează cu sancţionarea persoanei în lipsa probelor ce ar dovedi pretinsa faptă contravenţională.

22. Instanţa mai reţine şi faptul că, agentul constatator în general nu a indicat şi administrat careva probe, ce ar confirma că avocatul ***** nu ar fi dispus de o politică de securitate a prelucrării datelor cu caracter personal, astfel fiind cert faptul că şi la capitolul dat învinuirea adusă lui ***** este una pur sterilă, formală şi convenţională.

23. La fel, instanţa de judecată atestă şi lipsa de careva probe ce ar confirma existenţa a careva date ale persoanelor beneficiare ale căror date personale se pretinde că au fost prelucrate de către avocatul *****, şi pentru care se impunea obligaţia includerii în Registrul datelor personale a deţinerii politicii de securitate, or, agentul constatator nici măcar nu a indicat numele persoanelor beneficiare ale căror date cu caracter personal se pretinde că ar fi fost prelucrate de către avocatul *****.

24. Tot aici, urmează a fi reiterat şi faptul că deşi agentul constatator a indicat asupra obligaţiei deţinerii Registrului datelor personale a deţinerii politicii de securitate, de către avocatul *****, în condiţiile în care aceasta face parte din Biroul Asociat de Avocaţi „*****”, astfel fiind doar un singur Registru al datelor personale a deţinerii politicii de securitate.

25. Din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenţionale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale în privinţa dreptului la un proces echitabil, între care şi prezumţia de nevinovăţie prevăzută de §2 al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

26. Sub aspectul temeiniciei procesului verbal de constatare a contravenţiei, analizând întregul material probator administrat în cauză prin prisma prezumţiei de nevinovăţie de care se bucura contravenientul, instanţa a reţinut următoarele.

27. Pentru a determina cui îi revine sarcina probei, trebuie să se stabilească mai întâi dacă fapta de care este acuzat petentul constituie „acuzaţie în materie penală”, în sensul art. 6 din Convenţie. Criteriile folosite în mod constant în jurisprudenţa Curţii pentru a se vedea dacă o acuzaţie constituie „acuzaţie în materie penală” sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit

dreptului naţional - potrivit dreptului intern, fapta săvârşită de petiţionar atrage răspunderea contravenţională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetăţenilor şi are aplicabilitate generală; natura şi gravitatea sancţiunii aplicate. În ceea ce priveşte sancţiunea amenzii, elementul esenţial în funcţie de care Curtea analizează aplicabilitatea art. 6 este caracterul preventiv şi punitiv, deci, scopul acesteia. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenţionale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub aspect penal, atât timp cât amenda este un mijloc de constrângere a petentului şi o măsură de prevenire a săvârşirii de noi fapte, ea neavând, deci, caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.

28. Având în vedere cele trei criterii menţionate mai sus, faptele de care este acuzat petentul reprezintă acuzaţii în materie penală în sensul art. 6 din Convenţie, acesta beneficiind de prezumţia de nevinovăţie. Sarcina probei îi revine agentului constatator.

29. Cu respectarea principiului prezumţiei de nevinovăţie, al egalităţii armelor, al contradictorialităţii şi al dreptului la apărare impuse de exigenţele art. 6 din Convenţie şi prevăzute de Codul contravenţional, s-a oferit posibilitatea propunerii de probe către ambele părţi.

30. De asemenea, instanţa reţine că, în cauză nu s-a făcut dovada veridicităţii situaţiei de fapt reţinute în procesul verbal de contravenţie contestat de către contravenient, prin probe certe şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea petentului acţionează principiul *in dubio pro reo*.

31. Faţă de cele precizate, instanţa a reţinut că în cauză există un dubiu care nu poate fi înlăturat prin administrarea altor probe, dubiu care profită petentul potrivit principiului *in dubio pro reo*. În lumina jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, instanţa reţine că acesta este un principiu complementar prezumţiei de nevinovăţie. Înainte de a fi o problemă de drept, principiul *in dubio pro reo* este o problemă de fapt. Înfăptuirea justiţiei cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunţă, pe probabilităţi, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă.

32. De altfel, potrivit art. 375 alin. (3) din Codul contravenţional şi, în special, potrivit principiului *in dubio pro reo*, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condiţiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

33. Pentru respectarea principiului prezumţiei nevinovăţie, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanţa să stabilească vinovăţia unei persoane.

34. La acest capitol, instanţa accentuează că circumstanţele cauzei urmează să fie constatate cu precizie de către agentul constatator în cadrul urmăririi contravenţionale, întrucât, exigenţele procesului penal sunt aplicabile şi procesului contravenţional, astfel, exigenţele impuse de prevederile art. 6 din CEDO, sunt importate de către CtEDO şi acuzaţiilor în materie contravenţională, aşa cum s-a statuat în cauza *Ziliberberg contra Moldovei* (hotărârea din 01 mai 2005). Raţiunea instituirii cerinţei imperative de indicare cu suficientă precizie a circumstanţelor cauzei săvârşirii faptei contravenţionale a fost aceea de a-i permite instanţei cercetarea legalităţii şi temeiniciei procesului-verbal cu privire la contravenţie prin stabilirea faptelor materiale şi verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o, precum şi a caracterului justificat al sancţiunii aplicate.

35. În această ordine de idei, instanţa de judecată reiterează că învinuirea înaintată lui ***** este una neprobată, şi cu atât mai mult în lipsa determinării clare şi echivoce a faptelor pretins a fi comise de către *****, or, este inadmisibilă de drept ca o hotărâre de sancţionare a persoanei să fie bazată doar pe unele fapte descrise formal, fără a fi aduse probe concrete în susţinerea învinuirii.

36. Mai mult, instanţa de judecată nu poate pune la baza vinovăţiei lui *****, decizia Centrului Naţional pentru Protecţia Datelor cu Caracter Personal nr. 177 din 21 septembrie 2018, în condiţiile în care acest act doar constată încălcarea cerinţelor art. 23 alin. (1) şi art. 30 din Legea cu privire la protecţia datelor cu caracter personal, însă, nu o şi demonstrează după

cum consideră agentul constatator, deoarece decizia dată este un act de control primar al agentului constatator, nu şi un act care ar descrie în mod detailat şi clar circumstanţele în care se pretinde prelucrarea de către avocatul ***** a datelor cu caracter personal, şi cu atât mai mult numele persoanelor, ale căror date personale se prezumă că au fost prelucrate de către avocatul *****.

37. Referitor la contestaţia depusă de către contravenienta *****, instanţa menţionează că aceasta nu a fost depusă cu respectarea dispoziţiilor art. 448 din Codul contravenţional, nefiind depusă la organul care a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie, fiind depusă direct în instanţa de judecată, respectiv, urmând a fi examinată ca o cerere a contravenientului prin care îşi expune poziţia sa asupra actelor întocmite de către agentul constatator.

38. Potrivit art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravenţional procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenţiei.

39. În conformitate cu art. 461 alin. (1) din Codul contravenţional în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin. (1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional.

40. Pe cale de consecinţă, instanţa de judecată ajunge la concluzia că, agentul constatator nu a întreprins toate acţiunile vizate de lege pentru a demonstra faptele contravenţionale incriminate lui *****, condiţii în care instanţa de judecată v-a dispune încetarea procesului contravenţional pornit în baza art. 74^1 alin. (1) şi (2) din Codul contravenţional, în privinţa lui *****, din motiv că nu există faptul contravenţiei incriminate.

Reieşind din motivele expuse şi conducându-se de prevederile art. art. 461, 462 din Codul contravenţional, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Se încetează procesul contravenţional pornit în baza art. 74^1 alin. (1) şi alin. (2) din Codul Contravenţional intentat în privinţa lui *****, din motivul lipse faptei contravenţionale.

Hotărârea cu drept de recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Tatiana BIVOL**